

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Lagere School De Kraal te Herent

Hoofdstructuur bao

	Pedagogische eenheid	44818 – 110254 – 128488 – 106179
	Instellingsnummer	44818
	Instelling	Vrije Lagere School - De Kraal
directeur		Marleen Schots
		Raf Somers
adres		Van Bladelstraat 28 - 3020 HERENT
telefoon		016-20.82.74
fax		016-20.30.48
e-mail		adm.centrum@kraal.be
website/URL		www.kraal.be
	Bestuur van de instelling	970236 - V.Z.W."Katholiek Onderwijs De Kraal" te HERENT
adres		Van Bladelstraat 25 - 3020 HERENT
	Scholengemeenschap	120766 - De Kraal te HERENT
adres		Van Bladelstraat 28 - 3020 HERENT
	CLB	114991 - Vrij CLB Leuven te LEUVEN
adres		Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/09/2011 t/m 30/09/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	30/09/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	16/11/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Hilde Bosmans
	Teamleden	Wilfried Bellemans

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus.....	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Lager onderwijs: wiskunde	8
3.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	9
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Personeelsbeheer.....	11
4.2 Evaluatie	12
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
6.1 Wat doet de school goed?	14
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES.....	15
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Gesubsidieerde Vrije Lagere school bestaat uit twee vestigingsplaatsen. In het centrum van Herent biedt ze in de vestigingsplaats aan de Van Bladelstraat zes leerjaren van het lager onderwijs aan. Ze rekruteert haar leerlingen in het eerste leerjaar voornamelijk uit een autonome kleuterschool die tot dezelfde pedagogische entiteit behoort en zich aan de overkant van de straat bevindt. In de vestigingsplaats gelegen aan de Elststraat kunnen de leerlingen tot en met het derde leerjaar terecht.

Deze lagere school vormt samen met een autonome kleuterschool en nog twee andere basisscholen de scholengemeenschap 'De Kraal'. Het schoolbestuur organiseert onderwijs op vijf locaties verspreid in de gemeente Herent. De woonkernen waarin de scholen gevestigd zijn, verschillen slechts in relatief beperkte mate qua populatie op het vlak van sociaal culturele en sociaal economische samenstelling. Toch heeft elke school een specifieke eigenheid, stijl en sfeer en opteert het schoolbestuur om een overkoepelend, harmonieus en gelijklopend pedagogisch project te implementeren. De scholengemeenschap beschikt over een team van vier pedagogisch directeurs dat instaat voor de dagelijkse leiding van de scholen. Een coördinerend directeur heeft de algemene leiding. Hij bewaakt en stuurt in overleg met de pedagogische equipe het onderwijskundig project en verzorgt het administratieve, materiële, financiële en infrastructurele beleid van de scholengemeenschap. Door het sterk gelijklopend onderwijsaanbod en de gezamenlijke organisatie profileren deze scholen zich als een pedagogische entiteit.

Het pedagogisch team draagt onderwijskwaliteit hoog in het vaandel en levert daartoe wezenlijke inspanningen. De beschikbare outputgegevens, voornamelijk afkomstig van methodegebonden toetsen en toetsen van het leerlingvolgsysteem, tonen aan dat de school aan haar maatschappelijke opdracht tegemoet komt. De resultaten van het vervolgonderwijs bevestigen dit positieve resultaat. De leraren hebben nog niet de gewoonte om het onderwijsaanbod doelbewust af te stemmen op de eindtermen en de leerplannen. Naast de aandacht voor de emotionele ontplooiing, de sociale en motorische vaardigheden en de muzische vorming krijgt de ontwikkeling van cognitieve competenties een zwaar accent toebedeeld.

Tijdens deze doorlichting werd het onderwijs voor wiskunde en wereldoriëntatie grondig bekeken. Om de basiscompetenties voor het leergebied wiskunde te realiseren en te evalueren baseren de leraren zich in hoofdzaak op een onderwijsleerpakket. Het vrij consequente gebruik van dit pakket draagt bij tot de graduele en verticale opbouw van het onderwijsaanbod. Het leerlingenwerk weerspiegelt een evenwichtig aanbod voor de verschillende domeinen van het leerplan. Tijdens de bijgewoonde lessen slaagt een aantal leraren erin om een krachtig en stimulerend onderwijsleerklimaat te creëren waarbij de leerlingen betekenisvolle en motiverende leerinhouden aangereikt krijgen. In een aantal leerjaren van de bovenbouw integreren de leraren op een adequate wijze de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren in het onderwijsleerproces. Ze bevorderen het probleemoplossend denken en stimuleren de leerlingen om strategieën te ontwikkelen die een effectieve en efficiënte benadering van probleemstellingen bewerkstelligen.

Voor het leergebied wereldoriëntatie bevindt de school zich momenteel in een overgangsfase. Een aantal jaren geleden bracht de inventarisatie van de leerinhouden gekoppeld aan de doelen van het leerplan een aantal hiaten aan het licht. Deze vaststelling leidde tot de invoering van een onderwijsleerpakket maar gaf geen aanleiding tot een hernieuwde studie van het leerplan. Gesprekken met de leraren tonen aan dat zij in beperkte mate doordrongen zijn van de visie en didactische aanpak van het leerplan. In de praktijk geven meerdere leraren een brede en waardevolle invulling aan dit leergebied. Sommige leraren zijn experts in het aanbieden van motiverende leerinhouden waarbij de leerlingen een actieve rol toebedeeld krijgen. Vooral in de bovenbouw van de lagere afdeling participeren de leerlingen sterk aan het onderwijsleerproces. De aanwending van

coöperatieve werkvormen en de integratie van multimedia staan garant voor een hoge betrokkenheid en vormen een voorbeeld van goede praktijk voor de integratie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen.

Tijdens de doorlichting werd ook nagegaan hoe de zorg van de school voor een goede evaluatiepraktijk en evaluatiesysteem van de teamleden positief bijdraagt tot kwaliteitsvol onderwijs. Het schoolteam heeft nog geen uitgesproken visie op evaluatie ontwikkeld. De leraren gebruiken voornamelijk methodegebonden en eigen toetsen om na te gaan in welke mate de leerinhouden verworven zijn. Voor de evaluatie van de leergebieden waarvoor geen methode beschikbaar is, zijn er weinig gegevens beschikbaar. Het rapport weerspiegelt een sterke aandacht voor de evaluatie van de cognitieve ontwikkeling van de kinderen. De school maakt weinig gebruik van genormeerde toetsen en neemt niet deel aan centrale toetsen, georganiseerd door de onderwijskoepel. Hierdoor gaan kansen verloren om de opbrengst van de eigen onderwijskwaliteit te toetsen aan de resultaten van andere, vergelijkbare scholen.

Een diepgaande en kritische analyse van de huidige evaluatiepraktijk, geïnspireerd op de uitgangspunten van het leerplan vormt een mogelijke aanzet voor een brede en meer valide evaluatiepraktijk.

De scholengemeenschap 'De Kraal' beschikt over degelijk uitgewerkte competentieprofielen. De uitwerking van deze competentieprofielen en de hieraan gerelateerde functiebeschrijvingen zijn het resultaat van een intense samenwerking tussen een delegatie van de leraren uit elke school van de scholengemeenschap, de directieleden en een afgevaardigde uit de lerarenopleiding. Deze documenten vormen de basis voor het bewaken van kwaliteitsvol onderwijs en creëren een concrete leidraad om een constructief en positief personeelsbeleid te voeren.

Rekening houdend met het positieve schoolklimaat, de beschikbare competenties bij de leraren en het accuraat leiderschap van het directieteam, besluit de inspectie de doorlichting met een gunstig advies en vertrouwt erop dat de school de aangeleverde werkpunten zal aanwenden om haar onderwijskwaliteit in de toekomst te bestendigen en nog te verhogen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Lager onderwijs

wiskunde

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Personeelsbeheer

Evaluatiesysteem

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- Om de basiscompetenties voor het leergebied wiskunde te realiseren en te evalueren baseren de leraren zich op een onderwijsleerpakket. Dit leerpakket vormt het voornaamste referentiekader bij het plannen van het aanbod. Het team gaat ervan uit dat de methodegebonden en zelf ontworpen toetsen volstaan om het bereiken van de eindtermen en de leerplandoelen aan te tonen. Deze toetsen en de resultaten in het vervolgonderwijs leveren impliciet een bewijs dat de school voor het leergebied wiskunde aan haar maatschappelijke opdracht voldoet.
- Het leerlingenwerk getuigt van een evenwichtig aanbod voor de verschillende domeinen van het leerplan en illustreert de aandacht op schoolniveau voor een graduele en inhoudelijke continuïteit binnen dit leergebied.
- Een aantal leraren slaagt erin om een krachtig onderwijsleerklimaat te scheppen en daagt de leerlingen uit om probleemoplossend te denken. Een aangepaste vraagstelling zet de leerlingen aan om kritisch te reflecteren op de aangewende oplossingsstrategieën en wakkert een goede leerhouding aan. De efficiënte en doelgerichte integratie van multimedia tijdens het onderwijsleerproces heeft niet alleen een ondersteunende functie maar verhoogt tevens de betrokkenheid van de leerlingen.

- Meerdere leraren onderstrepen het belang om wiskunde te benaderen vanuit realistische contexten. In een aantal klassen krijgen de leerlingen geregeld kansen om levensechte ervaringen op te doen en aldus wiskundige kennis, inzichten en vaardigheden te verwerven en uit te bouwen.
- Op schoolniveau bestaan er geen afspraken over de aanwending van ondersteunende strategiekaarten in het klasbeeld. In meerdere klasgroepen bieden de klaswanden geen of een erg beperkte functionele visuele ondersteuning voor de aangeleerde heuristieken en algoritmes. Hierdoor kunnen sommige leerlingen bij het oplossen van bepaalde problemen geen beroep doen op deze, voor hen noodzakelijke, leerstrategieën. In enkele gevallen krijgen de leerlingen individueel ondersteuningskaartjes die aansluiten bij hun specifieke behoeften.
- Naast het verwerven van de basisleerstof heeft de school ook aandacht voor differentiatie. Hiervoor wendt het pedagogisch team in eerste plaats de differentiatiemogelijkheden aan die in het onderwijsleerpakket voorzien zijn. Leerlingen met specifieke leernoden kunnen rekenen op compenserende en dispenserende maatregelen. In een aantal gevallen organiseert de school eveneens een individueel leertraject in het vooruitzicht van de overstap naar de B-stroom. Daarnaast voorziet het zorgteam in overleg met de groepsleerkracht extra oefenmaterialen voor leerlingen die over meer dan de gebruikelijke competenties beschikken.
- Alle leraren zijn overtuigd van hun belangrijke rol als eerstelijnszorgverstreker. De uitwerking in de praktijk biedt echter een wisselend beeld. In de planningsdocumenten zijn er weinig sporen die verwijzen naar een doelgerichte ondersteuning en/of remediëring door de klasleraar naar aanleiding van observaties of resultaten van methodegebonden toetsen. De inspectie apprecieert de grote inspanningen van enkele teamleden om de vorderingen van bepaalde leerlingen geregeld in kaart te brengen en deze bevindingen systematisch via een heen en weerschrift aan ouders mee te delen.
- Vooral in de hogere leerjaren hebben de leraren oog voor een adequate en geïntegreerde benadering van de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' binnen het leergebied wiskunde. Ze stimuleren de leerlingen om strategieën te ontwikkelen voor een effectieve en efficiënte benadering van probleemstellingen, om het leerproces te controleren en bij te sturen en om een doeltreffende leerhouding te ontwikkelen.
- Leerstofeenheden worden geëvalueerd met methodegebonden en eigen toetsen. In de bovenbouw gaat heel wat aandacht naar de voorbereiding van een toets waardoor een reëel gevaar voor 'teaching to the test' ontstaat. Documentanalyse en gesprekken geven geen duidelijk beeld over de wijze waarop deze evaluatiegegevens geanalyseerd en geïnterpreteerd worden en daadwerkelijk bijdragen tot een doelgerichte klasinterne remediëring.
- Het pedagogisch team stelt zich weinig vragen bij de validiteit van de gebruikte toetsen en nam onlangs de beslissing om niet meer deel te nemen aan de koepelgebonden toetsen. De afname van genormeerde toetsen van een leerlingvolgsysteem beperkt zich tot het derde leerjaar. In het vierde leerjaar en in de bovenbouw gebeurt een genormeerde toetsafname enkel in functie van de vaststelling en de behandeling van leermoeilijkheden en / of leerstoornissen.
- Er zijn geen gegevens beschikbaar waaruit blijkt dat het pedagogisch team de laatste jaren grondig reflecteerde op de onderwijskwaliteit en het onderwijskundig handelen met betrekking tot het leergebied wiskunde. Leerlingenresultaten worden voorlopig nog weinig besproken om er de kwaliteit van het wiskundeonderwijs mee te beoordelen en te verbeteren. Op didactisch vlak gaan kansen verloren om goede praktijkvoorbeelden aan te wenden om aldus de onderwijskwaliteit op klas- en schoolniveau te verhogen.

3.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Het onderwijsaanbod, de planningsdocumenten, het leerlingenmateriaal en de resultaten van de eigen toetsen tonen in voldoende mate aan dat eindtermen en leerplandoelen voor het leergebied wereldoriëntatie nagestreefd en bereikt worden. Het leerplan vormt slechts in heel geringe mate een referentiekader voor de invulling van het onderwijsleeraanbod en voor de bewaking van de te bereiken onderwijsdoelstellingen.
- Momenteel bevindt de school zich in een overgangsfase. Een aantal jaren geleden bracht de inventarisatie van de thema's gekoppeld aan de leerplandoelen meerdere hiaten aan het licht. Deze vaststellingen gaven aanleiding tot de invoering – momenteel tot in het vierde leerjaar - van een onderwijsleerpakket. De keuze van dit onderwijsleerpakket houdt in belangrijke mate rekening met de desiderata van de leraren en in mindere mate met de principes en doelstellingen van het leerplan.
- De invoering van de nieuwe methode leidde niet tot een hernieuwde studie van het leerplan. Documentanalyse en gesprekken tonen aan dat het pedagogisch team slechts in erg beperkte mate doordrongen is van de visie en de didactische aanpak gespecificeerd in het leerplan. Zo kiest een aantal leraren vaak thema-inhouden die voornamelijk tot één domein behoren en hebben ze weinig oog voor de wenselijke horizontale samenhang met andere leergebieden. Andere leraren hebben weinig aandacht voor de geïntegreerde benadering van de domeinen 'tijd' en 'ruimte' binnen het leergebied wereldoriëntatie.
- Sommige leraren zijn zeer bedreven in creëren van een krachtige en motiverende leeromgeving waarbij betekenisvolle leerinhouden aangeboden worden die de leerlingen zelf kunnen ontdekken en verwerven. Hierbij treedt de groepsleraar als begeleider op. De aanwending van coöperatieve werkvormen, ervaringsgerichte toepassingsmogelijkheden en de integratie van multimedia stimuleren een actieve deelname aan het onderwijsleerproces, dagen de leerlingen uit om via geschreven en digitaal bronmateriaal op zoek te gaan naar informatie en verhogen de betrokkenheid. De intentionele en geïntegreerde benadering van de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren, ICT en sociale vaardigheden binnen het leergebied wereldoriëntatie vormt hierbij een voorbeeld van goede praktijk.
- De leraren vinden het belangrijk dat het domein verkeer wordt benaderd vanuit verkeers- en mobiliteitseducatie waarbij zij een duidelijk accent leggen op een positieve ingesteldheid en een bredere kijk op mobiliteit. Waarnemingen in de directe schoolomgeving en leeruitstappen bieden interessante mogelijkheden om inzichten bij te brengen in verkeerssituaties waarbij de leerlingen hun gedrag in het verkeer op een realistische en veilige manier kunnen oefenen en toepassen. Nochtans formuleren de leraren naar aanleiding van leeruitstappen zelden of nooit intentionele doelen die specifieke vaardigheden en attitudes beogen. Projecten en praktische toepassingen zoals de verkeersweek, de Strapdag, het levend fietsparcours, het fietsbrevet ... vormen toe te juichen initiatieven en onderstrepen de aandacht voor verkeer op schoolniveau.
- Degelijk uitgewerkte onderwijsleeruitstappen en extra-murosactiviteiten zoals ridderklassen, zee- en bosklassen, H²O-klassen ... vormen een waardevolle aanvulling bij het meestal rijke onderwijsaanbod en bieden de mogelijkheid om de werkelijkheidswaarde van een thema te verhogen. Daarnaast verruimen bezoeken aan musea en de deelname aan 'doebeurzen' het vormingsaanbod.
- De noodzakelijke tijds- en ruimtekaders zijn niet in alle klassen aanwezig of corresponderen niet steeds met de inhoud van het leerplan. De leraren hebben niet de gewoonte om deze kaders functioneel en dynamisch te gebruiken. Dit hypothekeert in een aantal gevallen de verruiming van het historisch besef en het ruimtelijk inzicht bij de leerlingen.

- Initiatieven rond onder meer gezondheidseducatie, democratische opvoeding en actualiteit bieden impulsen voor de maatschappelijke weerbaarheid en de mondigheid van de leerlingen. Van jongs af aan moedigen de leraren de leerlingen aan om de actualiteit te volgen. In de bovenbouw benaderen de leraren actualiteit meer systematisch en krijgen de leerlingen hierin een actieve rol toebedeeld. Duidelijke afspraken met de leerlingen omtrent de inhoud en de presentatie van het nieuws dragen bij tot een verhoging van de kwaliteit. Tweejaarlijkse projecten in het kader van 'Kraal vol Kleuren' oriënteren de leerlingen op sociale en culturele verschijnselen in de ruime samenleving.
- De leerkrachten hebben nog niet de gewoonte om systematisch na te gaan in hoeverre de leerplandoelen voor het leergebied wereldoriëntatie worden bereikt. De leerlingenevaluatie richt zich in hoofdzaak op het meten van reproduceerbare feitenkennis. Het in kaart brengen van specifieke vaardigheden, processen, inzichten en/of attitudes van leerlingen kent nog een duidelijke groeimarge.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Personeelsbeheer

4.1.1 *Evaluatiesysteem*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- Een stuurgroep bestaande uit het directieteam van scholengemeenschap 'De Kraal' en een vertegenwoordiging van de leerkrachten tekende in de loop van 2007-2008 competentieprofielen en functiebeschrijvingen uit. Het directieteam en een delegatie van het schoolbestuur volgden de werking van de stuurgroep op.
- Vanaf oktober 2008 zijn functiebeschrijvingen en competentieprofielen die aansluiten bij de eigenheid van de scholengemeenschap 'De Kraal' en die compatibel zijn met het model voor de studenten van het Departement lerarenopleiding, operationeel.
- Het schoolteam definieert competentie als een geheel van kennis, vaardigheden en attitudes dat aan een leraar capaciteiten biedt om correct te handelen, problemen te onderkennen en op te lossen en verantwoordelijkheid te nemen in het kader van zijn professionele activiteiten.
- Het schoolteam vertaalde de competentieprofielen en functiebeschrijvingen in een zestal kerntaken van de leraar basisonderwijs. Deze kerntaken vormen de basisvoorwaarden voor kwaliteitsvol onderwijs binnen de pedagogische entiteit en kregen een concrete invulling. Het document is opgenomen in de bijlage van het arbeidsreglement waarover elke leerkracht beschikt.
- De functioneringsgesprekken gingen inmiddels voor een aantal leraren van start. Na elke gesprek stelt de betrokken pedagogisch directeur een verslag op waarin afspraken en raadgevingen zijn opgenomen.
- Naast functioneringsgesprekken organiseert het directieteam eveneens formele klasbezoeken. Hiervoor ontwikkelde de schoolleiding een instrument waarin op transparante wijze de doelen van een klasbezoek gekaderd worden. Dit instrument laat toe dezelfde evaluatiecriteria te hanteren. Na het klasbezoek stelt de betrokken

pedagogisch directeur een uitgebreid verslag op dat in een aantal van de onderzochte documenten quasi uitsluitend een coachend, vrij lovend en stimulerend karakter droeg.

- De verschillende pedagogisch directeurs houden door middel van doorloopbezoeken ook de vinger aan de pols omtrent het pedagogisch-didactisch optreden van de leraren. Hierdoor hebben zij een vrij volledig beeld van de ontplooiende activiteiten op de werkvloer.
- Op niveau van de scholengemeenschap leggen de verschillende pedagogische directieleden en de coördinerend directeur de laatste hand aan de finetuning van het evaluatiesysteem. De evaluatiegesprekken zitten in de pipeline en krijgen in de loop van het schooljaar 2011 – 2012 een concrete invulling.
- Het directieteam kiest voor het bewerkstelligen van een veranderingsproces voor een tactvolle en diplomatische benadering die respect opbrengt voor de eigenheid, de mening en de inzichten van de betrokken leerkrachten.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning.

Motivering

- Niettegenstaande binnen de pedagogische entiteit geen expliciete evaluatievisie en evaluatiemethodiek zijn ontwikkeld, leven er intuïtief binnen de school een aantal vrij gelijkgerichte opvattingen over evaluatie. De leraren vinden het belangrijk om oog te hebben voor het ontwikkelingsproces dat de kinderen voor de verschillende aspecten van hun persoonlijkheidsontwikkeling doormaken. Een aantal leraren benut de rubriek 'levenshouding, betrokkenheid en welbevinden' op het rapport om hierover te rapporteren. Duidelijke afspraken op schoolniveau zijn niet beschikbaar.
- De school brengt voornamelijk de cognitieve ontwikkeling sterk in kaart. Dit komt ondermeer tot uiting in de rapportering. De suggesties en richtlijnen omtrent evaluatie zoals deze in de verschillende leerplannen terug te vinden zijn, vormen geen concrete leidraad voor de huidige evaluatiepraktijk. Voor een aantal domeinen en leergebieden zijn slechts in geringe mate zichtbare gegevens voorhanden. Productevaluatie krijgt een zwaar accent toebedeeld. De leraren zijn weinig vertrouwd met alternatieve, zachte vormen van evaluatie.
- Voor de leergebieden waar de onderwijsleerpakketten het onderwijsaanbod bepalen, gebruiken de leraren voornamelijk de methodegebonden toetsen om na te gaan in welke mate de leerinhouden verworven werden. Voor wereldoriëntatie is het nog niet duidelijk welke koers de school wil varen. De gangbare toetsen leveren een onvolledig beeld over het bereiken van de leerplandoelen, brengen voornamelijk strikt meetbare kennis in kaart en zijn in geringe mate gericht op het evalueren van inzichten, vaardigheden en attitudes.
- Op schoolniveau ontbreken duidelijke criteria en richtlijnen om bepaalde leergebieden, de leergebiedoverschrijdende eindtermen en de attitudinale doelen te evalueren en in kaart te brengen. De evaluatiepraktijk voor het leergebied muzische vorming en voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen krijgt alsnog een summiere en persoonsgebonden invulling. De leraren hebben weinig ervaring om voor deze leergebieden en -domeinen aangepaste evaluatievormen en -middelen in te schakelen.
- Differentiatie in het onderwijsleerproces leidt voorlopig nog niet tot gedifferentieerde toetsing. Gedifferentieerde evaluatievormen richten zich voornamelijk op leerlingen met leerstoornissen en hebben betrekking op compenserende en dispenserende maatregelen. De groepsleerkrachten hebben slechts een beperkte ervaring met een geschikte rapportering die hiermee rekening houdt.

- Om de voortgang en de leerwinst van de leerlingen op langere termijn op te volgen, beschikt de school over observaties, methodegebonden en eigen toetsen. Tot en met het derde leerjaar worden deze gegevens aangevuld met genormeerde toetsen van een leerlingvolgsysteem.
- Formele afspraken met betrekking tot het maken van foutenanalyses focussen zich voorlopig alleen maar op de toetsen van het leerlingvolgsysteem. Het is niet steeds duidelijk in welke mate evaluatiegegevens van methodegebonden en eigen toetsen aanleiding geven tot een doelgerichte remediëring van de leerlingen en/of de bijsturing van het onderwijsleerproces.
- Het pedagogisch team is weinig kritisch over de validiteit van de gehanteerde toetsen. Het is geen gewoonte om de evaluatie af te stemmen op de inhoud van het leerplan en om resultaten van eigen toetsen te vergelijken met resultaten van genormeerde en/of externe toetsen. De recent genomen beslissing om voorlopig niet langer deel te nemen aan de toetsen van de eigen onderwijskoepel steunt op weinig relevante criteria.
- Voor de uitreiking van de getuigschriften basisonderwijs baseert de school zich voornamelijk op de resultaten die de leerlingen behalen voor de leergebieden Nederlands en wiskunde. De overige leergebieden komen in de deliberatieprocedure omzeggens niet aan bod.
- De school maakte nog geen grondige analyse van haar eigen evaluatiepraktijk. Hierdoor blijven kansen onbenut om de pedagogisch-didactische aanpak bij te sturen en zodoende de onderwijskwaliteit te optimaliseren.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het opvoedingsproject van de scholengemeenschap 'De Kraal' is vastgelegd in een samenwerkingsakkoord voor het eerst officieel afgesloten op 1 september 2010 en hernieuwd op 1 september 2011. Dit akkoord handelt over drie domeinen: het financieel en administratief beheer, het gebruik van de schoolgebouwen en de opdrachten die door het schoolbestuur worden toegewezen aan de leden van het directieteam. Het opvoedingsproject van de scholengemeenschap 'De Kraal' is gefundeerd op universele humane en christelijke waarden die een brede groep ouders kan onderschrijven.
- De coördinerend directeur stuurt, kanaliseert en geeft intrinsiek inhoud aan de hele schoolwerking. Hij wordt bijgestaan door het team van de pedagogisch directeurs die verantwoordelijkheid opnemen om het pedagogisch project in de praktijk te realiseren. Zij coachen en ondersteunen de groepsleerkrachten die op de werkvloer het leren en de ontwikkeling van de kinderen op een eigentijdse en zorgzame manier begeleiden.
- Het schoolbestuur verwacht dat het schoolteam de opdrachtverklaring, opgetekend in competentieprofielen en functiebeschrijvingen, onderschrijft en beoogt hiermee kwalitatief hoogstaand onderwijs.
- De scholengemeenschap 'De Kraal' staat voor een veilige omgeving die de kinderen uitnodigt om geleidelijk hun talenten optimaal te leren gebruiken en om in vrijheid en met de vereiste verantwoordelijkheid aan het maatschappelijke leven te participeren. Vertrouwen vormt hierbij een kernbegrip. Het gaat om vertrouwen in kinderen, leerkrachten, ouders en leidinggevendenden om gezamenlijk een uitdagend pedagogisch project in een bloeiende pedagogische omgeving gestalte te geven.
- De schoolleiding hecht veel belang aan een gepaste omgang met diversiteit wat zich onder meer vertaalt in respect voor de eigenheid en het anders zijn van elk kind. De leraren en het zorgteam worden uitgenodigd om in hun pedagogische benadering op een doelgerichte wijze differentiatievormen in te bouwen en om op maximale wijze kinderen leer- en ontwikkelingskansen te bieden.

- Het democratisch leiderschap biedt ruimte tot inspraak en participatieve besluitvorming. Alle actoren beschikken over de mogelijkheid om op een constructieve manier aan de besluitvorming te participeren en hun mening te verdedigen. Wanneer het bereiken van een consensus niet haalbaar is en inertie verdere vorderingen dreigt te belemmeren of te vertragen, nemen de leidinggevenden hun verantwoordelijkheid op.
- Door een beperkte aandacht voor formele en kritische zelfevaluatie gaan er kansen verloren om de aanwezige onderwijskwaliteit te optimaliseren. Het behoort nog niet tot de schoolcultuur om op een systematische wijze effecten van haar onderwijs in kaart te brengen, te analyseren en te interpreteren en hieraan, indien nodig, acties te koppelen.
- Door de beperkte aanwezigheid van kinderen uit allochtone en/of sociaal zwakke milieus voert de school nog geen echt, doelgericht talenbeleid. Ondanks het ontbreken van een gemeenschappelijke visie op schoolniveau zijn er meerdere initiatieven op de klasvloer die kaderen binnen een eigentijdse benadering van het taalonderwijs. Een aantal van deze acties is geworteld in de vorige cyclus betreffende gelijke onderwijskansen.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De inzet en het enthousiasme van meerdere leerkrachten om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden, gestoeld op hedendaagse pedagogische principes.
- De aandacht van een aantal leraren om het leergebied wiskunde te benaderen vanuit realistische contexten en om kinderen te stimuleren de verworven kennis in het dagelijkse leven toe te passen.
- Het overwegend rijke onderwijsaanbod binnen het leergebied wereldoriëntatie in combinatie met degelijk uitgewerkte en doelgerichte schooluitstappen die een waardevolle aanvulling vormen bij het leerproces.
- De wijze waarop een aantal leraren erin slaagt om door de integratie van multimedia en activerende werkvormen in leergebied wereldoriëntatie een hoge betrokkenheid van de leerlingen te bewerkstelligen.
- De manifeste aandacht voor actualiteit waarbij de kinderen in een aantal leergroepen een actieve rol krijgen toebedeeld.
- De geïntegreerde benadering van leren leren in een aantal leergroepen waardoor leerlingen gestimuleerd worden denkstrategieën te ontwikkelen om efficiënt en doelgericht kennis te verzamelen, gegevens te verwerken en te structureren tot een zinvol geheel.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De individuele intenties om evaluatie ontwikkelingsgericht te benaderen, ondanks de afwezigheid van een doordachte visie op schoolniveau.
- De specifieke pedagogische inzichten en kennis bij een aantal teamleden die invulling geven aan kwalitatief hoogstaand onderwijs en kansen bieden om de vaardigheden bij andere collega's te verhogen.
- De professionele aanpak bij de introductie van functioneringsgesprekken en de grondig uitgewerkte leidraad door het directieteam voor klasbezoeken.
- De toenemende expertise en bereidheid van de leraren om via gedifferentieerd onderwijs sterker tegemoet te komen aan de individuele noden van de leerlingen voor het leergebied wiskunde.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De duidelijke visie op niveau van de pedagogische entiteit ten aanzien van een toekomstige profilering van de verschillende scholen op pedagogisch en maatschappelijk vlak.
- De uitgebalanceerde taakverdeling en de aanwending van de deskundigheid van de afzonderlijke directieleden om op een efficiënte wijze de reeds aanwezige onderwijskwaliteit verder te optimaliseren.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Oog hebben om het onderwijsleeraanbod en de evaluatie voor de leergebieden wereldoriëntatie en wiskunde af te stemmen op de principes en de doelen van het leerplan en dit proces systematisch bewaken.
- Voor de doorgelichte leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie op schoolniveau afspraken maken over een gezamenlijk en doelgericht leerdecorum.
- Een horizontaal en evenwichtig gestructureerd aanbod binnen het leergebied wereldoriëntatie nastreven waarbij vaardigheden en attitudes eveneens de vereiste aandacht krijgen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Investeren in een gefundeerde en leerplangerelateerde visievorming als uitgangspunt voor een gezamenlijke doelgerichtheid en een sterker gelijkgerichte pedagogische en didactische aanpak.
- Erover waken dat de validiteit van de toetsen binnen de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie maximaal bewaard blijft.
- In het kader van de interne en integrale kwaliteitszorg systematisch outputgegevens in kaart brengen en hieraan met het oog op een mogelijke bijsturing van het onderwijsaanbod of –organisatie een grondige, formele zelfevaluatie koppelen.
- De overlegmomenten optimaliseren om aan de opbrengst ervan een grotere effectiviteit toe te kennen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- In uitvoering van de vigerende regelgeving aan de geplande functionerings- en evaluatiegesprekken een concrete uitvoering geven.
- De actuele evolutie in verband met de participatieve besluitvorming verder uitbouwen en in communicatie brengen.
- De individuele begeleiding en het coachen van leraren grondig uitbouwen door hun professioneel handelen blijvend te bekrachtigen en door verantwoordelijkheid op te nemen ten aanzien van leraren die een beperkte veranderingsbereidheid aan de dag leggen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hilde Bosmans

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: